

OVER DE GRENS

Vakblad over grensoverschrijdend werken en wonen

Dit artikel wordt u aangeboden door Over de Grens

Over de Grens is hét vakblad voor iedereen die op professioneel vlak te maken heeft met grensoverschrijdend ondernemen, werken en wonen. Met Over de Grens blijft u op de hoogte van ontwikkelingen en achtergronden op het gebied van sociale zekerheid, freelance werk, fiscaliteit, pensioen, arbeidsrecht en vermogen. Internationale aspecten worden vanuit meerdere invalshoeken en met een praktijkgerichte insteek behandeld.

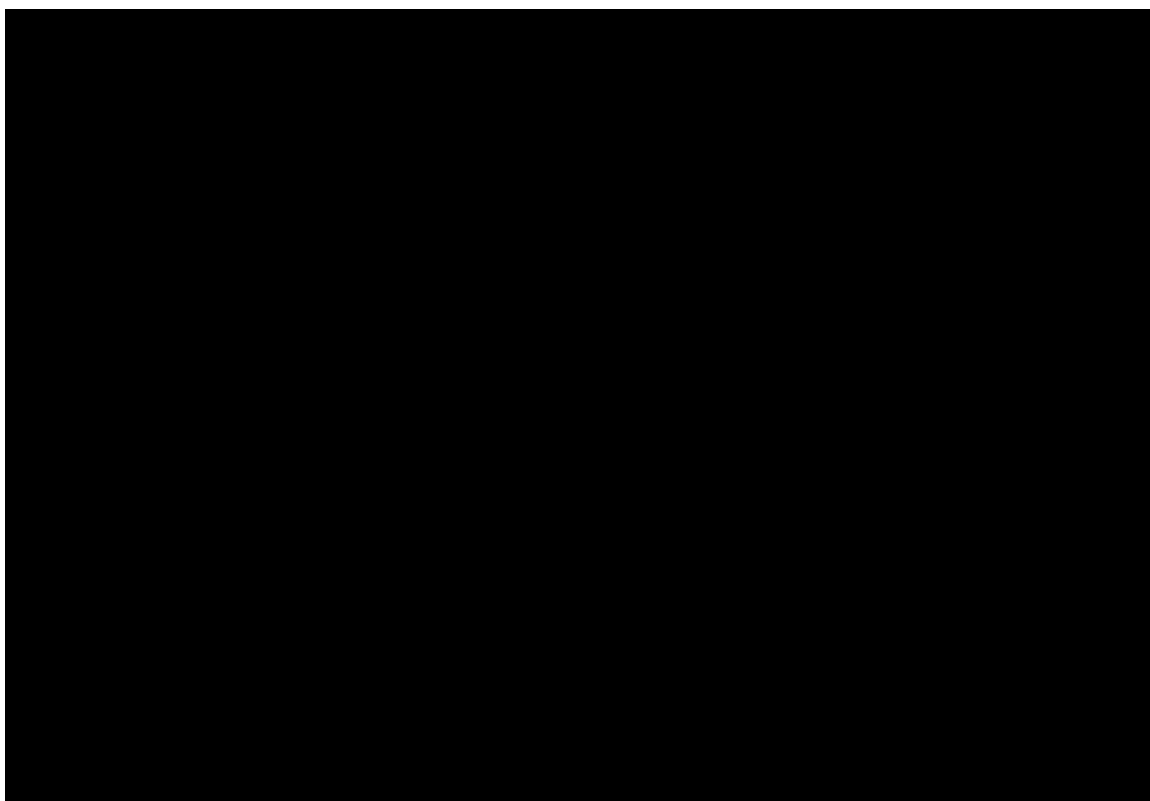
Dit kunt u verwachten van Over de Grens:

- 10 keer per jaar het vakblad - digitaal en/of op papier
- maandelijkse nieuwsbrief met actuele ontwikkelingen
- toegang tot online database
- laatste vier vakbladen offline beschikbaar op tablet.

Kijk voor meer informatie of een (proef)abonnement op <https://www.futd.nl/vakblad/over-de-grens/abonneren/>

© 2020 Rendement Uitgeverij. Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag, noch geheel, noch gedeeltelijk, worden overgenomen en/of vermenigvuldigd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de gevolgen hiervan.

Bewegingen van een uitgezonden werknemer: belang van monitoren (deel 1)

17-0097

Regelmatig kom ik situaties in mijn praktijk tegen waarbij weer eens bewezen wordt hoe belangrijk het is om uitzendingen niet alleen ruim vooraf te plannen en achteraf te toetsen, maar ook om tijdens de uitzending constant de vinger aan de pols te houden. De volgende situatie is een fictieve situatie, maar wel gebaseerd op en gecombineerd vanuit verschillende ervaringen in de praktijk. De hieronder beschreven fictieve situatie schetst de mogelijk vervelende gevolgen van het niet constant monitoren van internationale uitzendingen van werknemers met als moraal van het verhaal: adviseurs, houdt uw kikkers in de bak!

Vorbereiding

Het is juni 2015 en bij mij heeft zich een in Nederland gevestigde werkgever gemeld, samen met zijn in Nederland wonende werknemer, Martin. Martin heeft de Nederlandse nationaliteit en het is de bedoeling dat Martin met ingang van 1 september 2015 door zijn werkgever voor een periode van plusminus 12 maanden naar één van de Verenigde Arabische Emiraten (hierna 'VAE') wordt uitgezonden. Martin en zijn werkgever zijn gelukkigerwijs ruim op tijd met het inwinnen van advies over de voorgenomen uitzending.

Martin's vriendin Sandra, met wie hij sinds eind 2014 samenwoont in een door hen

beiden gekochte woning, is niet van plan om met hem mee te gaan; de uitzendperiode is immers relatief kort en Sandra heeft sinds kort een nieuwe baan in Nederland. Martin en Sandra willen elkaar wel graag regelmatig blijven zien en dus spreken zij af dat Martin tenminste één lang weekend per drie weken in Nederland zal verblijven en dat Martin zijn vakantiedagen gebruikt om tijd met elkaar door te brengen, in Nederland of elders in de wereld. Dit alles wordt met de werkgever van Martin besproken en deze is akkoord dat Martin op regelmatige basis op kosten van de werkgever naar huis gaat. Zodoende kan hij ook nog minstens 1 dag per drie weken in Nederland de nodige vergaderingen bijwonen, verslag uitbrengen van zijn vorderingen in de VAE en een aantal belangrijke cliënten in Nederland op regelmatige basis blijven bezoeken.

Woonplaats

Met werkgever en Martin bespreek ik uitgebreid de gevolgen van deze uitzending; omdat de verwachte periode van uitzending voor een periode van slechts een jaar zal zijn en Martin regelmatig naar zijn eigen woning terug zal keren, alwaar hij met zijn vriendin samenwoont, zal Martin, naar feiten en omstandigheden beoordeeld, inwoner van Nederland blijven en aldus binnenlands belastingplichtig.

Belastingverdrag Nederland – Verenigde Arabische Emiraten

Met het geplande werkschema is het wel aanmerkelijk dat het grootste gedeelte van het salaris van Martin ter belastingheffing aan de VAE zal zijn toegewezen. Het belastingverdrag tussen Nederland en de VAE bepaalt namelijk dat salaris, toerekenbaar aan in de VAE verrichte werkzaamheden, ter belastingheffing aan de VAE toegewezen is als:

1. De werknemer gedurende een tijdvak dat of tijdvakken die in een tijdvak van twaalf maanden beginnend of eindigend in het desbetreffende belastingjaar (=kalenderjaar) meer dan 183 dagen in de VAE verblijft; of
2. Het salaris van de werknemer betaald wordt door of namens een werkgever die in de VAE is gevestigd; of
3. Het salaris ten laste komt van een vaste inrichting (bijvoorbeeld een kantoor) die de werkgever in de VAE heeft.

Aangezien Martin voor een periode van ongeveer 12 maanden naar de VAE wordt uitgezonden en hij slechts éénmaal per drie weken voor drie dagen naar Nederland zal terugkeren, zal hij naar stellige verwachting meer dan 183 dagen in een tijdvak van 12 maanden in de VAE verblijven. In dat geval zal zijn salaris dat toerekenbaar is aan in de VAE verrichte werkzaamheden, ter belastingheffing aan de VAE worden toegewezen en wordt dat in Nederland vrijgesteld. Voorts blijkt dat er lokaal geen belasting zal worden geheven. Een flinke meevaller, want Nederland zal desondanks de vrijstelling tóch verlenen.

Vrijstelling ter voorkoming van dubbele belasting

De vrijstelling kan overigens al in de Nederlandse salarisadministratie worden toegepast, en daar geeft de werkgever ook de voorkeur aan. Werkgever en Martin hebben namelijk een nettosalarisgarantie afgesproken en dus is het voor de werkgever erg aantrekkelijk als er al bij aanvang van de uitzending over een groot deel van de beloning geen loonbelasting hoeft te worden afgedragen.

Ik informeer de werkgever dat het inderdaad mogelijk is om de inhouding en afdracht van loonbelasting in zoverre stop te zetten, maar waarschuw tegelijkertijd dat de uitzending nauwkeurig gemonitord moet worden. Wanneer blijkt dat de uitzending vroegtijdig wordt beëindigd en de 183 dagen onverhoopt en onverwacht toch niet gehaald worden, is er achteraf gezien alsnog loonbelasting verschuldigd. Ik raad aan dat Martin verplicht wordt om maandelijks een reisschema bij te houden en in te leveren bij de salarisadministratie van de werkgever, zodat zij een oogje in het zeil kunnen houden en het reisschema bij de loonadministratie kunnen bewaren.

Sociale verzekeringen

Verder informeer ik de werkgever dat zij wel verplicht zijn om premie volksverzekeringen, bijdrage ZVW en premies werknemersverzekeringen over het totale salaris te berekenen en af te dragen; Martin is immers nog steeds inwoner van Nederland en werkzaam voor een in Nederland gevestigde werkgever en daarmee in Nederland verzekerd voor genoemde verzekeringen.

Hypotheekrenteaf trek

Ik wijs Martin er nog op dat hij zich goed moet realiseren dat hij geen tot weinig hypotheekrenteaf trek meer kan effectueren. Er zal geen belasting verschuldigd zijn over zijn salaris gedurende de uitzending en daardoor kan er dus ook geen teruggaaf van belasting plaatsvinden. Hooguit kan hij daar nog op een later moment gebruik van maken door middel van de 'doorschuifregeling'. Ik wijs Martin erop dat er nog een andere oplossing is; Sandra heeft een vergelijkbaar salaris en kan de hele hypotheekrenteaf trek in haar eentje opvangen.

Tenslotte druk ik werkgever en Martin op het hart dat als er omstandigheden wijzigen, het belangrijk is dat zo vroeg mogelijk aan mij te melden zodat ik kan beoordelen of de fiscale en/of sociale zekerheidssituatie wellicht ook wijzigt.

Update begin 2016

Eind februari 2016 is het tijd om de aangifte inkomstenbelasting 2015 van Martin en Sandra te verzorgen. Ik besluit nog even te wachten met het indienen van de aangifte tot het moment dat onomstotelijk vaststaat dat Martin inderdaad meer dan 183 dagen in een periode van 12 maanden in de VAE heeft verbleven. Ik zoek contact met Martin om dit aan hem uit te leggen en hem te vragen mij niet alleen het reisschema van 2015, maar ook al het reisschema van de eerste twee maanden van 2016 toe te sturen en dit op maandelijkse basis te blijven doen, zodat ik kan zien wanneer de 183 dagen gehaald zijn.

Martin gaat akkoord en voordat hij ophangt vertelt hij mij terloops dat het eigenlijk nu wel al zeker is dat de 183 dagen gehaald gaan worden: onlangs is besloten dat de uitzending verlengd gaat worden met nog minstens 1 jaar. Verder informeert hij ons dat Sandra zich met ingang van 1 januari 2016 bij hem in de VAE heeft gevoegd. Sandra is helaas een paar maanden geleden ontslagen en het is niet makkelijk een nieuwe baan te vinden. Een langdurig verblijf in de VAE was daarom een welkome afleiding voor haar.

Ik vraag nog wat door en begrijp dat er nog veel meer veranderd is; aangezien Martin en Sandra van kennissen hadden gehoord dat zij zich moesten uitschrijven uit het bevolkings-

register wanneer ze langere tijd buiten Nederland zouden verblijven, hebben zij dat met ingang van 1 januari 2016 gedaan. Verder hebben zij de woning in Nederland tijdelijk aan een goede vriend verhuurd die in een vervelende echtscheidingsprocedure verwickeld was voor een vriendenprijsje van € 250 ex GWL per maand.

Op dat moment razen er verschillende gedachten door mijn hoofd en die wisselen zich in rap tempo af tussen het destijds gegeven advies, de gegeven waarschuwing om mij te informeren bij gewijzigde omstandigheden, de fiscale en sociale zekerheidsdonderwolken die zich boven deze situatie ontwikkelen en mogelijkheden om het naderend onheil te beteugelen. Wat zijn de mogelijke gevolgen van deze feiten die zo terloops worden meegedeeld?

De verlenging van de uitzending is op zichzelf genomen geen omstandigheid die de planning compleet in de war gooit, echter wel in combinatie met het feit dat Sandra zich bij Martin gevoegd heeft, zij zich met ingang van 1 januari 2016 hebben uitgeschreven en hun woning opeens verhuurd blijkt te zijn. Een schets van het 'worst case scenario'. Vanaf 1 januari 2016 zou het standpunt ingenomen kunnen (moeten?) worden dat zowel Martin als Sandra fiscaal gezien niet meer als inwoner van Nederland kunnen worden aangemerkt.

Gevolgen voor 2015

Nu Martin met ingang van 1 januari 2016 niet meer als inwoner van Nederland kan worden aangemerkt, is het de vraag of en zo ja in hoeverre dit van invloed is op de belastingheffing in 2015. Ik wilde wachten met het indienen van de aangifte inkomstenbelasting 2015 om te bezien of Martin in een periode van 12 maanden meer dan 183 dagen in de VAE zou verblijven. Daar de uitzending pas op 1 september 2015 begonnen was, was het noodzakelijk om op zijn minst tot ergens begin 2016 te wachten om te bezien of dat aantal gehaald zou worden. Nu de uitzending verlengd wordt, is het vrijwel zeker dat de 183 dagen gehaald gaan worden. Of toch niet? Uit het commentaar op het OESO-Modelverdrag blijkt dat je de dagen dat iemand inwoner van de bronstaat is, niet mee mag tellen voor toepassing van de 183 dagenregeling. De conclusie is dus dat Martin de 183 dagen niet gaat halen en dat daardoor zijn volledige salaris van 2015 alsnog in Nederland belast zal zijn. Het blijkt een erg vervelende verrassing voor de werkgever te zijn; de hele beloning zal alsnog gebruteerd moeten worden en de rekening is dus voor de werkgever.

Martin is nu overigens wel in staat om de hypotheekrenteaf trek in zijn aangifte 2015 te

verwerken. Er wordt immers toch belasting in Nederland betaald. Voor Martin is dit dus een kleine meevaller.

Gevolgen voor 2016

Waren de gevolgen voor 2015 al een flinke financiële tegenvaller voor de werkgever, de gevolgen voor 2016 en verder zijn op zijn minst net zo vervelend, maar nu ook voor Martin en zijn vriendin.

Als inwoner van een land waar Nederland een verdrag ter voorkoming van dubbele belasting mee heeft gesloten, acht Martin zich beschermd door dit verdrag. Het tegenovergestelde is waar; om nú een beroep te kunnen doen op het verdrag, dient Martin als verdragsinwoner van de VAE te kwalificeren en daarvoor moet Martin de nationaliteit van één van de VAE bezitten. Dat is niet het geval, Martin geniet geen verdragsbescherming en valt nu terug op de Nederlandse belastingwetgeving. Die wetgeving bepaalt dat een niet-inwoner van Nederland die een gedeelte van zijn dienstbetrekking in Nederland uitoefent, voor zijn gehele loon aan Nederlandse heffing onderworpen is, tenzij het loon feitelijk is onderworpen aan een inkomstenbelasting in de VAE en hier daadwerkelijke belasting over is betaald in de VAE. Dat laatste is nu juist niet het geval. Met andere woorden, ook hier dient alsnog loonbelasting berekend en afgedragen te worden welke wederom voor rekening van de werkgever komt in verband met de nettoloongarantie.

Martin maakt zich nog niet zo'n zorgen, hij vindt het wel heel vervelend dat dit alles nu zo loopt, maar zijn netsalaris is gegarandeerd én hij ziet nu weer mogelijkheden voor de hypotheekrenteaf trek. Echter, omdat de woning sinds 1 januari 2016 verhuurd is, kwalificeert de woning niet meer als eigen woning. Verder valt deze ook niet binnen de tijdelijke uitzendingregeling, ondanks het feit dat de woning slechts voor een vriendenprijsje verhuurd is. Alleen als de vergoeding zéér minimaal geweest zou zijn en we over een anti-kraak-constructie zouden kunnen spreken, zou de woning nog binnen de tijdelijke uitzendingregeling vallen. Nu vervalt echter de hele hypotheekrenteaf trek en deze herleeft ook niet meer, tot het moment dat Martin en Sandra de woning weer als eigen woning gaan bewonen.

Kan de schade beperkt worden?

Er zijn een paar mogelijkheden om de schade enigszins te beperken:

Ik kan Martin en Sandra ervan overtuigen dat het beter is hun vriend te verzoeken de woning zo snel mogelijk te verlaten, zodat Sandra weer thuis kan gaan wonen en de situatie zo snel mogelijk weer in oude ere wordt hersteld. Sandra en Martin moeten zich

dan ook weer inschrijven in het bevolkingsregister en dan zou ik wellicht het standpunt in kunnen nemen dat zij Nederland niet metterwoon verlaten hebben. De situatie van verhuur zou dan wellicht onder de tijdelijke verhuurregeling gebracht kunnen worden. De 183 dagen zou dan alsnog gehaald kunnen worden en daarmee het salaris vrijgesteld van Nederlandse belasting.

Ik kan Martin en de werkgever ook informeren dat Martin en Sandra in de VAE kunnen blijven wonen, maar dat Martin onder geen voorwaarde meer in Nederland mag werken, waardoor het salaris buiten de Nederlandse heffing kan blijven. Ik zou hen kunnen adviseren hun vriend te bewegen óf meer voor de woning te gaan betalen, zodat in ieder geval het gemis aan hypotheekrenteaf trek gecompenseerd kan worden, óf hem bewegen te vertrekken en zo snel mogelijk een nieuwe huurder te zoeken die wel meer wil/kan betalen. In deze situatie zal wél zo snel mogelijk vrijwillige werknemersverzekeringen aangevraagd moeten worden bij het UWV (binnen 13 weken ná 1 januari 2016) en vrijwillige volksverzekeringen (indien dat de wens is en dan vóór 1 januari 2017). Ook zal er zo snel mogelijk een particuliere ziektekostenverzekering moeten worden afgesloten, want ook de verplichte zorgverzekering is met ingang van 1 januari 2016 opgehouden. Al met al is er veel werk aan de winkel.

Hoe dan ook is duidelijk dat het nodige reparatiewerk verricht moet gaan worden en dat dit ook de nodige kosten met zich meebrengt. Niet alleen zullen er belasting- en sociale zekerheidskosten zijn, maar ook advieskosten. In dit geval zou men – bij voortzetting van het inwonerschap in de VAE – nog op tijd zijn om continuering van de werknemersverzekeringen op vrijwillige basis te bewerkstelligen, maar als het contact later had plaatsgevonden, was dat wellicht te laat en de schade niet te repareren geweest.

Tot slot

Eens te meer is bewezen dat voor cliënt kleine wijzigingen in de feiten en omstandigheden kunnen zorgen voor grote, onvoorziene gevolgen. Mijn advies is dan ook cliënt keer op keer te wijzen op mogelijke negatieve gevolgen van het niet monitoren van de uitzending en hem te bewegen regelmatig contact met ons te zoeken. Zoek ook regelmatig zelf contact met je cliënt om te bezien hoe de vlag erbij hangt. Op die manier kan fiscaal leed voorkomen worden.

In deel 2 bespreek ik weer een andere, ‘alledaagse’ expatsituatie, wederom geïnspireerd door de praktijk.

Auteur: Saskia Hemmes-van der Kruk, partner bij SAS for Expats (deel van HBK Tax Advisors) te Leiderdorp (sas@hbk.eu)

